

MARIBORSKI

Cena 1 Dir

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Ogla-
se sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Pabecki

Enake žlice

Kmetijski list« poroča v št. 30: »Seveda mi ne znamo učeno in visoko doneče razpravljati o tem. Vprašanje je namreč takšno, da nas skeli do samega mozga. Zato bo naš nasvet preprost in pošten — kakor je preprosta in poštena kmetova duša. Pravimo takole: Če priznavamo industriji za olajšanje njenih investicijskih težav tako važne in velike davčne in carinske ugodnosti, priznajmo ji tudi kmetu. Iz spredaj le v bežnih orisih prikazanega prereza namreč vidimo, da je kmet prav tako nesposoben za investicije kakor milijonska dobičkanosna industrijska podjetja. Iz prakse pa vsi vemo, da so tudi kmetiska gospodarstva leto za letom potrebna investicij: orodje, stroji, umetna gnojila, izboljšanje semen, vzdrževanje gospodarstvu potrebnih poslopij in še mnogo, mnogo drugega. Odkod naj kmet vzame sredstva za vse to, če stalno dela z izgubo, kakor smo videli in kakor je pri nas vsakomur znano? To je neresljiva naloga. Zato pa kličemo: Bog daj dobro vsem slojem in stanovom, hkratu pa zaradi pravičnosti in ljubelega miru tudi vsem vsaj približno enake žlice. Zaradi izenačenja in okrepitev čuta enakopravnosti torej želimo: 1. Oprostitev zemljarine za vsa pasivna kmetiska gospodarstva. 2. Carine prost uvoz vseh poljedelskih strojev in drugih potrebščin (umetnih gnojil, orodja, blaga, tkanin), v kolikor so potrebni pasivnim kmetijam. 3. Najsiromašnejši kmetje, bajtariji in kmetijski dninarji naj se oprostijo vseh davkov in dajatev toliko časa, dokler si tako ne opomorejo, da bodo lahko ta bremena prenašali brez ogrožanja lastnega obstoja. 4. Vse tiste kmetijske ljudi, ki kljub volji do dela in sposobnosti za delo ne morejo niti sebe niti svojih preživljati z delom, ker ga ne dobe, je treba zaposliti pri občeekonomskih investicijskih delih: pri gradnji cest, regulaciji rek, osuševanju močvirij, pogozdovanju goličav in sploh ustvarjanju takih vrednot, ki jih posameznik ne zmore, ki pa so za splošnost nujne in neobhodno potrebne.«

Brez primere

»Nova Pravda« poroča v št. 29: »Še en škandal brez primere. Zdi se nam, da bo moralo naše uredništvo odpreti po sebnosti rubriko z zgornjim naslovom, ker se pri nas v Mariboru množijo škandali, da je joj. V tako rubriko bi bilo dobro in koristno objaviti vsak škandal in vse prizadete s polnim imenom, sicer ne bo veliko zaleglo. Novi škandal se je dogodil zopet v eni izmed številnih tovarn. Omožena delavka, ki je bila zaposlena skozi sedem mesecev v dnevni izmeni, je šla prosit mojstra, da jo premesti v nočno izmeno, češ, da ima doma otroke, ki so po dnevu brez matere. Reva se je trudila, da bi to povedala v nemščini — pomislite in to po 20 letih svobodne Jugoslavije v jugoslovenskem Mariboru — ker pa je videla, da se z mojstrom ne bo sporazumela, je ponovila prošnjo v slovensščini. In veste kaj se je zgodilo. Mojster jo je nahrulil in napodil, češ, če ne zna nemško, naj gre v Beograd. Kaj takega je mogoče samo pri nas in pri potrpežljivosti našega delavstva.«

Prometna katastrofa pri Milanu

MILAN, 29. jul. V bližini Milana je zdrknil s ceste v prepad velik avtomobil, s katerim se je peljalo 9 oseb. Tri osebe so padle v reko in utonile, medtem ko so se 4 potniki močno poškodovali.

Urejevanje angleških in francoskih vojnih dolgov

NEWYORK, 29. julija. Kakor doznava International Newspaper Service so trenutno v teku resna pogajanja med Francijo, Anglijo in Združenimi državami ameriškimi v vprašanju definitivne ureditve vojnih dolgov Francije ter Anglije

v Združenih državah ameriških. Kakor se čuje se bo finančni minister Morgentau, ki je v Parizu že navezal zadevne stike, vrnil po poteku dopusta v južni Franciji s konkretnimi predlogi v Washingtonu.

V ozračju modrosti, miru in zaupanja

LONDON, 29. julija. »Times« poročajo, da prispe lord Runciman v ponedeljek dne 1. avgusta z letalom v Prago. Takoj po prihodu bo imel razgovore s predsednikom vlade dr. Hodžo in sudetsko nemškimi parlamentarci. V Češkoslovaški ostane več tednov.

LONDON, 29. julija. Listi poročajo danes, da je napovedan drugi Wiedemannov obisk v Londonu. »Daily Express« naglašja, da bo prišel Wiedemann v London ob koncu tedna in da se bosta sestala s Chamberlainom, s katerim bo govoril predvsem o formalnih pogajanjih med Londonom in Berlinom, o splošnih evropskih političnih problemih, pa tudi o vprašanju sudetskih Nemcev. Wiedemann bo po informacijah tega lista predlagal Chamberlainu, naj bi se takoj po ureditvi sudetsko-nemškega problema sklenila med Anglijo in Nemčijo letalski pakt in pogodba o nenapadanju.

Po informacijah »Daily Maila« bo Wiedemann prispel v London že jutri popoldne. Chamberlainu bo sporočil novo Hitlerjevo poslanico, ki se bo baje nanašala na osnove za pogajanja o letalskem paktu. Sestala se bosta v Chequersu. Zaradi napovedane Wiedemannovega obiska je Chamberlain odgodil svoj odhod na Škotsko še za nekaj dni.

Medtem je Runciman v zadnjem trenutku sklenil nemudno odpotovati v Prago. Verjetno je, da do konca tedna končal svoje razgovore in posvetovanja z zunanjim ministrom Halifaxom in drugimi angleškimi državniki. Po sedanjih dispozicijah naj bi že v ponedeljek odpotoval v Prago. Spremljal ga bo Stockford, ki se je s svojim delom izkazal že v Simonovi komisiji za Indijo. Kakor zatrjujejo poučeni krogi, je Runciman pripravil svoj poseben predlog za ureditev sudetsko-nemškega problema, ki ga bo predložil praški vladi in vodstvu sudetsko-nemške stranke, če bi neposredna pogajanja med njima ne uspela.

LONDON, 29. julija. Ponovni obisk kapetana Wiedemanna v Londonu, ki so ga nekateri listi napovedali, je danes močno pritegnil pozornost vseh političnih krogov v Londonu. Tudi na današnji zaključni seji ministrskega sveta pred polletnimi počitnicami, na kateri so razpravljali o vseh važnih vprašanjih notranje in zunanje politike, je bilo govora o tem ponovnem Wiedemannovem obisku. — Uradno pa dementirajo, da bi bilo kaj znanega o novem potovanju Wiedemanna v London. Vse te vesti se presojajo z veliko rezervno.

BERLIN, 28. julija. AA (DNB): V dobro obveščenih krogih izjavljajo, da v nasprotju z vestmi zunanjega časopisja ne bo prišlo do novega potovanja stotnika Wiedemanna v London.

LONDON, 29. julija. AA: V lordski zbornici je zunanji minister lord Halifax izjavil med drugim: Kar se tiče Runcimanove naloge v ČSR, sem že poudaril in vsem zainteresiranim izjavil in najbolj jasen način, da sta njegov odhod in njegova naloga popolnoma neodvisna od angleške vlade. Runciman bo v Pragi v nobenem primeru zastopal angleške vlade. Tja odhaja na svojo osebno odgo-

vornost, ker angleška vlada v nobenem pogledu ne more prevzeti odgovornosti za njegovo delo. Lord Runciman mu je sam izjavil, ko mu je razložil to stališče angleške vlade: »Jaz vas popolnoma razumem. Pošiljate me kot majhen čolnič na razburkano morje.« Odgovoril sem mu: »Točno tako.«

Nato je lord Halifax izrazil upanje, da se bo že našel način za zadovoljitev Čehoslovakov, ter Evrope in da se bo ves svet otrese velikih skrbi. Od tega, kako se bo uredilo to vprašanje, niso odvisne samo koristi Češkoslovaške, ampak mir v svetu. Priznamo načela pravičnosti, po trebo izmenjave misli in popuščenja, prepričani pa smo, da se vse lahko uredi na miren način.

Lord Halifax je nato govoril o zadnjem Daladierjevem govoru, v katerem se je francoski državnik jasneje izrazil o francoskih obveznostih do ČSR. Samo francoska vlada more tolmačiti te obveznosti, toda Daladier je obenem izrazil prepričanje, da vojna ni nujna. V tem pogledu se popolnoma strinja z njim.

V teh dneh so bile vzpostavljene nekakšne zveze med angleško in nemško vlado. Angleška vlada je vse to pozdravila, ker upa, da se lahko miroljubno uredi vsa vprašanja. O razgovorih s kapitanom Wiedemannom je lord Halifax izjavil:

Naravno je, da so bili ti razgovori zapupni, vendar pa lahko ob tej priliki izjavim, da sva bila oba zadovoljna, ker sva lahko izmenjala misli o vprašanjih, ki zanimajo obe vladi, in ker je bilo med tem razgovorom tudi ugotovljeno, kakšne razlike še obstoje med obema vladama glede na mednarodna vprašanja, ki so na dnevnem redu. Jasno je, da niti Nemčija, niti Anglija ne želita zamuditi nobene prilike, ki bi se ponudila za tesnejše zblizanje.

Prepričan sem, da žele danes tudi najbolj nasprotujoči si tokovi v svetu, ohraniti mir, ker mora vsaka vlada resno pomisliti na posledice, če se upanje v mir ne bi uresničilo. Angleška vlada veruje, da se lahko uredi sleherni vprašanje, če hočeta obe stranki zmerno in pomirljivo obravnavati vse aktualne zadeve.

Lord Halifax se je nato zopet bavil z mislijo lorda Runcimana in izrazil upanje, da bo lord Runciman uspel v svoji nalogi, ki jo bo moral opraviti v ozračju modrosti, miru in zaupanja. Upa, da bodo vsi zainteresirani, tako v ČSR kakor tudi izven nje podprli njegovo delo, da bi se mu posrečilo. Če mu ne bodo delali ovir, je jasno, da bo uspel, posebno še, če se v tisku ne bodo ponavljale grožnje in izvajal pritisk na javno mnenje. Ker priporočamo češkoslovski vladi naj bo pomirljiva in širokogrudna, smo prepričani, da bo tudi nemška vlada storila vse kar je treba, da se prepriča neugoden razvoj. Četim za svojo dolžnost izjaviti, da je angleško javno mnenje proti tistemu, ki bi skušal zavlačevati in obstruirati to zapleteno zadevo, in da je odkrito na strani tistega, ki hoče vse postaviti na pravo mesto in ki želi, da se mirno in pravično uredi to vprašanje.

Lord Halifax je nato govoril o obisku

angleškega kraljevskega para v Parizu in je poudaril, da so se veze med Francijo in Anglijo kvarile v teku zgodovine na podlagi njunega zemljepisnega položaja. Obisk angleškega kraljevskega para v Parizu je tej zvezi med Francijo in Anglijo dodal še nekatere posebne lastnosti. Prirčen sprejem v Franciji je globoko ganil našo vladarsko dvojico in milijone ljudi v vseh delih našega cesarstva. Zdi se, da se je pri tem obisku izkazalo, da goji francoski narod iste želje in ista čustva, namreč da mi in Francozi verujemo v zmago pravice in da tudi verujemo v lojalne temelje, na katere se naj nasloni človeštvo v svoji borbi za omiko in blagostanje. Te obveznosti med Francijo in Anglijo ostajajo nespremenjene, ker slone na istih skupnih naporih za mir in za miroljubno rešitev vseh mednarodnih vprašanj. Kadar se narodi zavedajo svoje moči, je malo verjetno, da njihov trud za ohranitev miru ne bi bil plačan, zaradi česar bodo nadaljevali delo za zmago pravice in miru med vsemi narodi. Svoj govor je lord Halifax zaključil z besedami: Mednarodni odnosi se morajo razvijati po načelih pravičnosti, vendar pa se mora ta razvoj nasloniti na sistematsko in razumno delo, da bi se onemogočilo sleherni neumno in škodljivo posredovanje.

RIM, 29. julija. AA. »Giornale d'Italia« priobčuje člane, v katerem komentira Chamberlainov in Halifaxov govor v sp. zbornici. List pravi, da je italijanska javnost sprejela oba govora z mirnostjo in da se ji zdita koristna poskusa za razčiščenje splošnega evropskega položaja. Lisa posebno podčrtava tisti del Chamberlainovega govora, kjer je predsednik britanske vlade govoril o italijanski lojalnosti in dobri volji.

LONDON, 29. julija. Veliko pozornost je v zvezi z Runcimanovo mislijo v Pragi vzbudil uvodnik liberalnega »Manchester Guardian«, ki piše med drugim: Lord Runciman odhaja v Prago kot »posredovalec in preiskovalec«, neodvisen ne le od angleške, temveč sploh od vsake vlade. Mi pa smo vendarle prepričani, da mu bo angleška vlada kupila vsaj vozni listek. Runcimanova mislija dokončno dokazuje vsem dvomljivcem, da je anglija na razvoju dogodkov v srednji Evropi odločno interesirana, kajti ko bi nam ne bilo mar za usodo tega predela Evrope, bi te odgovornosti ne bili prevzeli. Kdor to prizna, nam ne more odrekati pravice do vmešavanja v češkoslovaške notranje zadeve. Ako že prevzemamo tveganje morebitne vojne zaradi Češkoslovaške, potem je pač prav, da se nam prizna beseda tudi v sedanjih pogajanjih.

Se nekaj je treba pribiti: Ako bo Češkoslovaška po angleškem nasvetu dala koncesije, v katere bi sicer ne privolila, bo angleška vlada moralno odgovorna, da Češkoslovaška ne utрпи zaradi tega kake škode.

PARIZ, 29. julija. Na današnji seji ministrskega sveta so razpravljali o vseh perečih zunanjih in notranjih političnih vprašanjih. V ospredju zunanjih političnih problemov je bilo češkoslovaško vprašanje. Zunanji minister Bonnet je izčrpno poročal o razvoju narodnostnega vprašanja na Češkoslovaškem in je raztolmačil vlogo angleškega svetovalca lorda Runcimana. Bonne je poudarjal popolno soglasnost z angleško vlado, da se ta težka naloga poveri bivšemu angleškemu gospodarskemu ministru. Min. predsed. Daladier se je nato bavil v glavnem z notranjimi političnimi vprašanji.

Podprmo nabirajte akcijo za gradnjo doma matičnega Sokola

UREDNIKOVA POŠTA.

P. K., Dravsko polje. V zvezi z Vašim pismom Vam sporočamo: Vemo, pa ne...
R. T., Melje. Kako se že tista glasi? Mi pa ostanemo kakor smo bili...

Domači razgledi

Prometna anketa 1938

Na podlagi interne ankete med svojim članstvom in na podlagi želj posameznih ustanov na področju bivše mariborske oblasti, je Tujskoprometna Zveza v Mariboru predložila železniški upravi naslednje predloge glede sprememb voznega reda v potniškem prometu na Zvezinem področju:

Tudi dopoldanski osebni vlak št. 2114 Rogatec - Grobelno naj bi vozil direktno do Celja, od koder bi se naj vračal okrog 13.00 preko Grobelnega do Rogatca. Na ta način bi imeli šolarji s proge Rogatec Grobelno tudi opoldne možnost povratka iz Celja, obenem pa bi tudi obiskovalci Rogaške Slatine in Celja imeli ugodno opoldansko zvezo. S tem novim vlakom bi odpadla potreba sedanega vlaka št. 618 na progi Celje-Grobelno. Ta novost pa seveda ne bi smela iti v škodo dopoldanskega vlaka št. 2115 na progi Grobelno-Rogatec, ki je velikega lokalnega pomena.

Popoldanski vlak št. 9019 na progi Prevalje-Maribor naj bi vozil po možnosti kake pol ure preje iz Prevalj, vendar pa na vsak način tako, da se ne zgubi v Dravogradu zveza iz Slovenjgradca.

Vlak št. 2111 naj bi tudi po zimskem voznem redu vozil že iz Rogaške Slatine namesto iz Rogatca; ravnotako naj bi vlak št. 2124 vozil tudi pozimi do Rogaške Slatine in ne samo do Rogatca. V zimskem voznem redu naj bi vlak št. 2122 svoj daljši postanek v Rogatcu preložil v Rogaško Slatino.

Med Ormožem in Mursko Soboto naj bi se v obeh smereh uvedel prepotrebni nočni vlak. Ta vlak naj bi imel zvezo z večernim vlakom št. 1118 iz Maribora ter bi odhajal iz Ormoža ob 23.20 s pril. v Mursko Soboto ob 0.20, od koder bi se takoj vračal ob kakih 0.30 in prihajal v Ormož približno ob 2.00 ter bi imel odhod zvezo z brzima vlakoma proti Pragerskemu in proti Kotoribi ter kasneje tudi z osebnim vlakom proti Pragerskemu. Ta vlak torej ne bi zahteval nikakih sprememb na glavnih progah, tudi bi se lahko vodil kot pospešeni vlak s postankom morda le v Ljutomeru, tako da ostane postaja s tem nočnim vlakom ne bi bile obremenjene. Ta vlak bi bil velike važnosti, ker bi se na ta način omogočilo potovanje iz Murske Sobote v Ljubljano in nazaj v Zagreb in nazaj tekom enega dneva.

Na progi Murska Sobota - Hodoš in obratno naj bi se uvedel nov vlak in sicer v odhodni smeri kot priključek vlaku št. 8720 iz Ormoža, z odhodom ob 19.30; ta vlak naj bi se takoj vračal ob 19.40 s povratkom v Mursko Soboto ob kakih 20.45. Ker vozita na tej zelo frekventirani progi samo dva para vlakov dnevno, bi bila uvedba tretjega para nujno potrebna.

Z ustanovitvijo okrožnega sodišča in popolne gimnazije v Murski Soboti se je pojavila nujna potreba zveze z zgodnjim utranjim vlakom iz Ljutomera v Mursko Soboto, kakor bi moral prispeti vlak vse kakor še pred 8 uro. To bi se dalo doseči, če bi odhajal jutranji vlak št. 1112 kake pol ure prej iz Maribora in če bi se krajšali postanki v Ormožu in Ljutomeru in tudi povečala brzina na tej progi, tako da bi vlak vsaj par minut pred 8 uro prispel v Mur. Soboto. Če pa to ne bi bilo izvedljivo, naj bi se uvedel nov utranji lokalni vlak med Ljutomerom in Mur. Soboto v obeh smereh. Ta vlak bi odhajal iz Ljutomera ob kakih 6.40 s prido in v Mur. Soboto okrog 7.10 ter bi se takoj vračal ob 7.15 iz Murske Sobote in prihajal v Ljutomer še pred 8 uro; tudi v povratni smeri bi ta vlak služil kot šolski vlak, ker obiskujejo Ljutomersko meščansko šolo v velikem številu učenci s cele proge Hodoš - Ljutomer; s tem v zvezi bi se moral preložiti za kakih 15 do 20 minut tudi vlak št. 8731 iz Hodoša. Jutranji vlak med Ljutomerom in Mursko Soboto bi bil brezdvomno zelo frekventiran ter bi bil obenem velike

koristi za Mursko Soboto in za Prekmurje. Vpoštevati se mora tudi, da je železniška frekvenca v teh krajih izredno velika, promet vlakov pa daleč ne od govarja potrebam.

Med Dravogradom in Celjem naj bi se vspostavila direktna zveza z zgodnjim popoldanskim vlakom. To bi bilo izvedljivo na ta način, da bi se garnitura vlaka št. 9112 vračala iz Dravograda ob 12.30 kot potniški vlak št. 9117, ki bi naj vozil že od Dravograda namesto od Velenja in čigar vozni red naj bi se uredil tako, da dobi v Celju še zvezo s potniškim vlakom in brzim vlakom za Ljubljano odnosno Zagreb. S vpostavitvijo potniškega vlaka št. 9117 na progi Dravograd-Celje bi lahko odpadla vlaka št. 9133 in 9135, ki bi se nadomestila s tovrstnim vlakom.

Nunjo potrebna bi bila direktna opoldanska veza med Celjem in Dravogradom. V ta namen naj bi se vlak št. 617 iz Celja podaljšal preko Velenja do Dravograda vsekakor na ta način, da dobi v Dravogradu zvezo na vlak št. 9019 proti Mariboru kakor tudi na vlak št. 9014 proti Prevaljem. Do Dravograda podaljšani vlak št. 618 bi se lahko vračal proti Celju kot vlak 9119, ki bi naj odhajal iz Dravograda za kakih 15 minut pozneje. Ta opoldanski vlak iz Celja v Dravograd bi bil izredne važnosti za tujski promet.

Davna želja občinstva na progi Celje-Maribor je, da se uvede nočni vlak iz Maribora proti Celju, ki bi odhajal iz Maribora ob kakih 23.30, tako da bi imeli ljudje po obisku večernih gledaliških predstav ter drugih kulturnih in družabnih prireditvev še priložnost povratka domov. Ta vlak bi bil gotovo posebno v zimski sezoni dobro frekventiran, obenem pa bi se s tem ugodilo važni kulturni potrebi prebivalstva na progi Maribor - Celje. Seveda pa uvedba tega nočnega vlaka ne bi smela biti v škodo večernemu potniškemu vlaku št. 527, ki je važen za zvezo z mednarodnim brzovlakom v Zidanem mostu.

Številne pritožbe je bilo registrirati glede mešanega vlaka št. 9612 na progi Maribor - St. Ilj, ki ima prav posebno v zimskem času skoro vedno občutne zamude. Vzrok tem zamudam je v tem, da se za ta lokalni vlak uporablja stroj Ptujkega potniškega vlaka št. 1125, ki ima sam čisto velike zamude. Drugi vzrok pa je v tem, da se vršijo pri tem vlaku čisto zelo zamudna premikanja v Pesnici. Ker je ravno ta lokalni vlak zelo frekventiran, bi bilo želeti, da bi se vršil promet brez zamud, kar bi se dalo doseči, če bi se za to kratko progo uporabljal kak drugi stroj in če bi se za premikanje v Pesnici sestavil lokalni tovrstni vlak.

Želja celjskih interesentov je, da bi se tudi v zimskem voznem redu in tudi v bodoče ohranili sedanji direktni vlaki med Celjem in Rogaško Slatino. Ravnotako bi se naj tudi v naprej vodil jutranji potniški vlak, ki odhaja od 4.53 iz Celja proti Ljubljani ter ima tudi zvezo proti Zagrebu. V letošnjem poletnem voznem redu so bile izvršene nekatere zelo ugodne spremembe, kar velja posebno za novi vlak Maribor - Prevalje in nazaj, dalje za spremembe voznega reda na progi Celje-Dravograd ter za zvezo preko Ptuj. Ker so se te spremembe zelo dobro obnesle, bi bilo želeti, da se tudi v bodoče v celoti ohranijo.

Potniški vlak št. 519 je zelo frekventiran za potovanje iz Maribora v Zagreb in naprej. Žal pa ta vlak, ki odhaja iz Maribora ob 9.16, nima direktnih vagonov za Zagreb, kar bi se moralo v bodoče na vsak način urediti.

Kar se tiče mednarodnega prometa bi bilo pripomniti še sledeče: Za potovanja iz Maribora v Nemčijo se poslužujejo potniki najraje osebnega vlaka št. 614, ki odhaja iz Maribora ob 7.00 in prihaja ob 8.41 v Grac, kjer ima direktno zvezo na brzovlak Graz-München. Žal pa morajo ti potniki v Grazu prestopati, kar povzroča velike neprijetnosti. Zato bi bilo želeti, da se uvedejo z omenjeno zvezo direktni vagoni Maribor - Graz - Salzburg - München. Isto velja za zvezo v obratni smeri, kjer ima brzovlak, ki odhaja iz Münchena ob 9.35 v Grazu zvezo na potniški vlak št. 613, ki prihaja v Maribor ob 21.25. Direktni vagoni v obeh smereh bi predstavljali veliko prednost.

Z letošnjim poletnim voznim redom je bil vpeljan enkrat tedensko v obeh sme-

Načrt pravilnika o ureditvi poslovanja dobredelnih ustanov in pokojninskih fondov

Po uredbi o nadzorstvu nad zavarovalnimi podjetji iz l. 1937. se ne smatrajo kot zavarovalna podjetja, vendar pa spadajo pod nadzorstvo ministra za trgovino in industrijo, fondi za pokojninsko zavarovanje, fondi za stipendije, dote ko tudi dobredelne ustanove, ki se bavijo z zavarovanjem pogrebniških stroškov ter zavarovanjem za primer bolezni.

Kakor poroča »Jugoslovanski Kurir«, se je na zadnji seji zavarovalnega sveta obravnaval načrt pravilnika za te ustanove. Po njegovih informacijah bo pravilnik obsegal posle vseh ustanov, ki niso obvezne in ne spadajo pod kompetenco ministra za socialno politiko in ljudsko zdravje.

Vse takšne nove ustanove bodo morale predložiti ministrstvu za trgovino prošnjo za dovoljenje poslovanja. Predložiti morajo v ta namen ministrstvu dokaz o ustanovitvi, svoja pravila in pravilnike ter poslovno podlago. Če obstoječim ustanovam ne bo treba vlagati teh prošnji, pač pa bodo morale predložiti ministrstvu za trgovino vse podrobne podatke o svojem poslovanju.

Pravilnik bo tudi predpisoval, kaj vse morajo vsebovati pravila teh ustanov. Med drugim bodo pravila zahtevala, da se s spremembami pravil ne smejo zmanjšati pravice članov in tudi ne njihovih pravnih naslednikov.

Dobredelne ustanove se bodo po tem pravilniku delile v dve skupini, in sicer v one, ki imajo nad 1000 članov ter izplačujejo zneske nad 2000 din in na one, ki imajo manjše število članov in izplačujejo manjše zneske. Za prvo kategorijo veljajo strožja pravila kakor za drugo. Pravilnik bo smatral vse te ustanove samo za lokalne ter bo zato omejil njih območje samo na mesta oz. okraje. Pravilnik bo tudi določal maksimalna izplačila pogrebniških in bolniških prispevkov ter mesečnih pokojnin. Tako bodo pogrebna izplačila maksimirana s 5000 din, bolniški prispevki s 50 din dnevno in mesečne pokojnine s 1500 din mesečno.

Mnenja smo, da bodo ta določila pravilnika nalagala na velik odpor v javnosti, ker so ne samo mnogo premalo preudarjena, temveč tudi preveč omejujejo delovanje teh ustanov. Vpraša se, komu v korist? Pridobivanje članov po akviziterjih ne bo dovoljeno, kar velja sicer že danes za pomožne blagajne.

Za ustvarjanje **matematičnih rezerv** in njih nalaganje bo predpisal trgovinski minister podobne predpise kakor veljajo za zavarovalnice. Manjšim podjetjem bo mogel trgovinski minister zaradi učinkovitejšega nadzorstva kar predpisati splošno poslovno podlago.

Dobredelne ustanove oz. pokojninski fondi morajo vsako leto predložiti ministrstvu izčrpano poročilo pooblaščenega aktuarja o premoženjskem stanju, o obveznostih ustanove ter o kritju teh obveznosti. Če se izkaže, da redni dohodki nikakor ne zadostujejo za kritje obveznosti oziroma za nastanek potrebnih rezerv, se morajo takoj napraviti potrebni koraki za uravnoteženje stanja. Če bi več ko ena četrtina članov zaostala več kot tri mesece s članarino, se smatra to kot dokaz, da ni zadosti sredstev za kritje obveznosti. To nevarnost mora ustanova takoj prijaviti trg. ministrstvu ter mu tudi predlagati konkretne predloge, kako bi se mogla ta nevarnost odpraviti.

Pravilnik se utemeljuje s tem, da bo šele sedaj moglo imeti ministrstvo vse te ustanove v evidenci. To pa da je nujno potrebno, ker je samo pogrebniških družb nad 250. Opažalo se je, da nekatere teh družb vodijo svoje posle lahkomišelnost. Morda je to res. Prav gotovo pa je tudi res, da velik del teh ustanov opravlja svoje posle tako vestno in natančno, da

posebno pa direktni železniške zveze. Pri tem treba vpoštevati tudi okolnost, da se računa, da je letos v Rogaški Slatini od vseh gostov ena četrtina Madžarov. Prepričani smo, da bo železniška uprava tudi ob tej priložnosti v okviru danih možnosti vpoštevata želje in potrebe naših na železniškem potniškem prometu in teresiranih tujskoprometnih in gospodarskih krogov.

ne potrebuje nikake kontrole, ker bo ta posle samo podražila, ne da bi kaj komu koristila. Res ni treba, da pride že vsaka reč pod oficialno kontrolo, saj je kontrola članstva mnogo bolj učinkovita in tudi živa. Oficialna kontrola pride vedno šele potem, ko je že vse prepozno.

Dvojni umor v Zagrebu iz ljubosumnosti

ZAGREB, 29. julija. V zagrebškem predmestju Sveticalah je bil davi izvršen strašen zločin. Stjepan Arnholtz, 32 let star strojni ključavničar, je vdrl v stanovanje kočijaža Ivana Šverka in z nožem do smrti zabodel niega in ženo Faniko ter lažje poškodoval njuna sinova Josipa in Marjana. Arnholtz je imel ljubzensko razmerje s Faniko Šverkovo, ki je pred meseci zapustila moža, a se je te dni zopet vrnila domov. Svoj zločin je izvršil iz ljubosumnosti. Arnholtz je po zločinu skušal zbežati, vendar pa mu je bila policija takoj za petami. Ko je spoznal svoj obupni položaj, se je skušal zastrupiti z octovo kislino, na kliniki pa so mu želodec izprali.

Hodža o Runcimanu

PARIZ, 29. jul. Češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta je posebnemu poročevalcu lista »Paris Soir« izjavil, da je češkoslovaška vlada z veseljem sprejela vest, da je lord Runciman poslan v Prago kot opazovalec in posvetovalac. Vlada pozdravlja to misijo, s tem večjim zadovoljstvom, ker smatra lorda Runcimana za neodvisno osebnost in pripadnika velesile, ki je že dvakrat pokazala svojo odločno voljo, da hoče sodelovati pri mirni ureditvi srednjeevropskih vprašanjih.

Gospodinja

Zmleto meso. Zmetji na strojčku za dek pečenega telečjega ali kurjega mesa. V skledi pa mešaj, da se zgosti, dva rumenjaka, dve deki sirovega masla in dve žlici goste kisle smetane. Ko se je zgostilo, primešaj eno deko naribanega bolniškega sira, sneg dveh beljakov in zmleto meso. Kozo pomaži s sirovim maslom in jo napolni za prst na debelo z mesom. Nato postavi v pečico in peči približno 10 do 15 minut. Med pečenjem pomaži po mesu s kislom smetano in potresi z zribanim sirom. Pečeno meso zreži na kose in daj s poljubno omako ali s solato na mizo za večerjo.

Omeleta. Mešaj, da se zgosti, dva rumenjaka in tri deke sladkorja v prahu. Nato primešaj trdo stolčeni sneg dveh beljakov. Ponev za omelete pomaži s sirovim maslom, posuj z moko, zlij noter testo, razvrnaj in speci v pečici. Ko je omeleta pečena, jo pomaži s poljubno mezgo, zvij, stresi na topel krožnik, potresi s sladkorjem in daj hitro na mizo. Za vsako omeleto in osebo vzemi dve jajci in tri deke sladkorja.

Da se čevlji lepo svetijo, jih je treba že zvečer očistiti blata in prahu, namažati s kremo in šele drugi dan zdrgniti s krpo in mehko krtačo.

Smrad od tobaka odstraniš iz sobe na ta način, da obesiš v sobo mokro rjuho in jo pustiš čez noč viseti. Ali pa postaviš v sobo škaf vode. Voda namreč potegne vase ves duh tobaka. Če si dalje časa v gostilni ali kavarni, se tudi obleka navzame duha po tobaku. Zato tako obleko, ko prideš domu, takoj sleci, jo obesi na obešalnik in na prepili, da se bo dobro izzračila in izgubila neprijetni duh.

Darujte za azilni sklad PTLI

posebno pa direktni železniške zveze. Pri tem treba vpoštevati tudi okolnost, da se računa, da je letos v Rogaški Slatini od vseh gostov ena četrtina Madžarov.

Mariborske in okoliške novice

Proslava 20 letnice Jugoslavije na Pohorju

Slovenjebistriška podružnica S.P.D. priredi v nedeljo, dne 31. t. m. pri Sv. Treh kraljih na Pohorju proslavo 20letnice Jugoslavije s sledečim sporedom: Na predvečer kresovanje, iluminacije ter zažiganje raket, v nedeljo ob 10. uri sv. maša, po sv. maši blagoslovitev Ciril-Methodove kapelice, nato odkritje spominske plošče s pozdravnimi govori ter šesti pohorski shod. Pri proslavi sodeluje pevsko društvo »Lipa« iz Sl. Bistrice ter tovarniška godba iz Zg. Bistrice. K tej prvi planinski proslavi prirede svoje društvene izlete sledeča društva iz Slov. Bistrice: CMD, Sokolsko društvo, Prosvetno društvo, pevsko društvo »Lipa«, Gasilska četa, Narodna odbrana, Prvo delavsko kolesarsko društvo, Delavsko kulturno društvo »Vzajemnost«, Udruženje rezervnih oficirjev, Rdeči križ, Tujsko-prom. in olepševalno društvo, Protituberkulozna liga ter Strelska družina. V nedeljo vsi k Sv. Trem kraljem na Pohorje k proslavi 20letnice Jugoslavije!

Občinstva glas. Prejeli smo s prošnjo za objavo: »Na podlagi zakona o državni trošarini je finančni minister spreminil, odnosno spopolnil čl. 103. taksnega in pristojbinskega pravilnika. Po teh novih določilih so prizadeji predvsem kinematografi, ker morata biti sedaj vsaka vstopnica in vsak kupon vstopnice opremljena z jasno čitljivim datumom in uro predstave. Vsaka vstopnica je veljavna samo za tisti dan in za tisto predstavo, ki je označena na vstopnici in ni dovoljena tozadevno nobena sprememba, na podlagi katere bi veljala kaka vstopnica, ki je enkrat opremljena z žigom dneva in ure predstave, za kateri drugi dan oziroma za katero drugo predstavo. Z eno besedo: Vstopnica, kupljena za gotov dan in za gotovo predstavo tega dne, ne velja za kak drug dan in drugo predstavo. Razen tega novega strogega predpisa je stopil v veljavo še nov poostreni način kontrole nabave in prodaje vstopnic. Značilno je, da so po novem predpisu odpravljene vse vrste znižanih, takozvanih režijskih vstopnic. Sedaj je, kakor sem izvedel, kinolastniku onemogočeno nuditi komurkoli kako ugodnost, odnosno kak popust. Na ta način so onemogočene tudi takozvane uradniške vstopnice, ker jih novi predpis ne priznava in bodo morali kinolastniki cene vstopnic v smislu novih predpisov spreminiti. Jasno je, da je ta nova uredba naletela na odpor kinolastnikov, a njihova strokovna združenja so že storila tozadevne korake pri finančnem ministrstvu. Pa tudi obiskovalci kinogledališčnih predstav smo prizadeti. Vsak dan nam prinese likvidacijo te in one ugodnosti. Sedaj pa še to. Ravno radi uradniških cen so naši mariborski kinopodjetniki v zelo težkem in mučnem položaju, ker pri najboljši volji ne morejo več nuditi uradništvu nobenih ugodnosti. Nedvomno pa smemo upati, da bodo strokovne organizacije s svojimi predstavkami in protesti dosegle omiljenje teh rigoroznih novih predpisov, ker je absurdno, da kinolastniki ne bi smeli po lastni uvidevnosti nuditi kake ugodnosti in da bi n. pr. celo najbližji sorodniki kinopodjetnika morali plačevati ravno toliko, kakor vsak drug obiskovalec. Uradniki, ki nas življenje itak tepe, pa ne bi smeli po znižani vstopnici v kino. Res so bile morebiti zlorabe glede ugodnosti uradniških cen. Pa nam zares uradnikom vsaj dosejanje ugodnosti pustite! — Uradnik.

Jadranska straža pošlje dne 4. avgusta ob 18. uri zadnjo kolonijo otrok v svoj dom v Bakar. Ker je za to kolonijo še nekaj prostih mest, se sprejemajo prijave do vključno 2. avgusta t. l. Za nadzorstvo otrok je vsestransko preskrbljeno. V domu vlada red in najboljše razpoloženje.

Sokolski nastop v Limbušu. Uprava Sokola Maribor Matica poziva vse svoje članstvo in naraščaj, da se v krojih polno številno udeleži nastopa br. sokolskega društva v Limbušu. Kdor nima kroja v civilu z znakom. Zbirališče ob 14. uri na kolodvoru. — Uprava.

Vaši prihodnji izleti z Putnikovimi luksuznimi avtokari, Maribor: 31. julija:

Logarska dolina Din 110.—; 7. avgusta: Celovec (Vrbsko jezero) Din 120.—; 7. avgusta: Gradec Din 100.—, 12. do 15. avgusta: Großglockner — Zell am See — Salzburg — St. Wolfgang (4 dni) popolen aranžman Din 1000.—; 20. do 21. avgusta: Mariazell (2 dni) Din 200.—; 21. avgusta: Logarska dolina Din 110.—; Zasukajte si mesta, prijavite se takoj pri »Putniku« Maribor-Celje-Ptuj.

GRAJSKI KINO

samo tri dni veliki senzacionalni film v nemškem jeziku

Jetniki otoka smrti

Warner Baxter in Gloria Stuart

Znižane letne cene!

Prostovoljna gasilska četa Razvanje priredi v nedeljo, dne 31. julija 1938 v Razvanju veliko dobrodelno tombolo. V primeru slabega vremena se vrši tombola prihodnjo lepo nedeljo.

Pri Verdoniku pri Sv. Križu bo v nedeljo 31. julija vrtna veselica, združena z nagradnim kegljanjem. Vabljeni!

Gasilska četa Zekovci vabi na tombolo, ki bo dne 31. julija ob 15. uri v gostilni Riedl na Pobrežju. Lepi dobitki, prijetna zabava. Pazite na žig na srečkah, gasilske čete Zrkovci.

Plenarni sestanek Motokluba Maribor bo drevi, v petek, 29. julija ob 20.30 v Veliki kavarni. Radi izredno važnega dnevnega reda se članstvo naproša, da se sestanka polnoštevilno udeleži. Dnevni red: Mednarodna motociklistična dirka Maribor — Kamnica — Maribor dne 7. avgusta.

Zakaj ne bi tudi Vi preizkusili svojo srečo! Nabavite si čimpreje srečko drž. razredne loterije za zadnji 5. razred pri viru sreče »Putniku«, Maribor. Milijonski dobitki!

Domačina kot akrobata letalskega mitinga. Velikega letalskega mitinga, ki bo v nedeljo, dne 7. avgusta t. l. na letališču v Teznu pri Mariboru, se bosta kot akrobata udeležila tudi dva Mariborčana, in sicer kapetan Sava Poljanec, ki je eden naših najboljših vojaških pilotov, in tehnični uradnik zrakoplovstva Ernest Turko, ki je eden naših najstarejših vojaških letalcev. Turko se je l. 1918 in 1919 kot član takratne mariborske eskadrile tudi udeležil bojeva na Koroškem. Nadalje izvemo, da bodo letala, ki se bodo udeležila prireditve, prispela že v soboto, 6. avgusta v Maribor. Ta dan popoldne in v nedeljo dopoldne bodo civilna letala prebivalstvu na razpolago za plete nad Mariborom proti skromni odškodnini.

Kulturne beležke

Gostovanje M. Furijana. V dvorani tuk. Ljudske univerze gostuje naš stari znanec Maks Furijan v komediji »Ljubezen« ki jo je spisal belgijski pisatelj Henrik Kistmachers. Predstave bodo 4., 7. in 9. avgusta. Sodelujejo preizkušeni marib. diletantje.

Ko je pokojni angleški kralj Jurij V. prvič obiskal Francijo, je nazdravil tedanji prezident republike Poincaré njegovim soprogom z vzklikom: »Naj živi še dolgo kraljica Viktorija!«

Vsem gostom so se pri teh besedah naježili lasje na glavi, kajti kraljica Viktorija je bila takrat že dvajset let v grobu.

Profesorska.

Profesor Cvek je seveda profesorsko raztresen in pozabljiv. Zadnjič mu je žena dala pismo, da ga vrže v poštni nabiralnik. Profesor vtakne pismo v žep in gre. V nabiralnik vrže svoj ščipalnik in si de zmagoslavno: »No, zdaj vsaj ne bo mogla žena reči, da sem pismo pozabil oddati!«

Če se otrok umiva.

Očka pride zvečer domov in našene Tineta, naj se umije. Tine uboga in se umije, hm, da, kot se pač otroci. Očka pravi: »Kaj, to se pravi umivanje? Pošteno se mi umij! Saj se ti na bradi pozna, kaj si danes jedel.« — Tine: »No, kaj sem pa jedel?« Očka »Rižev narastek«. — Tine: »Haha, rižev narastek smo že včeraj jedli.«

Kadar se pritlikavec poroči z veliko ženo

Pred nekaj dnevi je sodišče v New Yorku hotelo izmiriti dva ne samo duševno, ampak tudi telesno povsem različna zakonska druga. On je pritlikavec, visok 98 cm, ona uprav gorostasna žena s 185 cm, torej dvakrat večja od njega.

Villy Curtis je kot pritlikavec znana cirkuška zvezda v USA. Pred pol leta se je poročil z Luizo Dafee. Ta neenaka zakonska dvojica je zbudila s svojim »nastopom« pred oltarjem veliko senzacijo, ter so časopisi dneve in tedne pisali o tej artistični sreči!

Villy se je nadejal, da bo s svojo ženo kljub toliki telesni razliki, najsrečnejši človek, vendar pa se je varal. Zakonski par ni izvalil nič večjega zanimanja v cirkuško kakor prej, ko sta nastopala vsak za sebe. Pa tudi cirkuški ravnatelj niso uvaževali te artistične posebnosti. Villy pa je vedno bolj trpel radi telesne premoči svoje žene. Dosljej uvaževani artist je postal privesek ogromne žene, ki ga je poleg artistične inferiornosti »proti njemu« osmešila tudi kakor moža. Med njima je nastala zakonska nervoza in Villy se hoče na vsak način rešiti tega, kar od imenuje

circus v lastni hiši.

Njegov položaj je res brezupen. Pred sodiščem se je takole potožil: »Visoko sodišče! Že pri besedi »visoko« mi pride na misel nadvlada moje žene, ker je ona visoka, jaz pa sem pritlikavec. Najni medeni tedni so lepo, toda hitro minili, in jaz sem na vsakem koraku moral občutiti »moč« in »veličino« svoje žene. Nočem podrobno opisovati, kako me je bolelo, kadar je tako »z viška« pokazala z roko, kako sem ničeven, proti njej. Ni me imenovala klown, kar je moj cirkuški poklic, ampak pritlikavi klown, pa tudi telesno sem čutil njeno premoč! Žena me je kot pero dvignila na svoja ramena in, pomislite gospodje sodniki, jaz sem moral delati tam svoje akrobacije — to vse je bilo doma in ne v cirku, kjer bi s tem zaslužil aplavz.

Vendar nisem pri vsem tem umetnik na trapezu, ampak glasbeni klown in kot takšen slovim, vendar pa ne s svojimi mišicami. Kadar sem ji resno očital njeno

Žena v kletki

Policija v Quimperu v Bretaniji je prejela ovadbo, da je imel kmet Lebrun iz vasi Saint Jean-Trobrnona svojo ženo zaprt v kletki. Policijski komisar je s svojimi ljudmi šel v omenjeno vas, da se prepriča o resničnosti ovadbe. V resnici so našli kmetovo ženo v kletki. Pierre Lebrun, 35 letni kmet, oče več otrok, je žalosten pripovedoval, kako je njegova žena zblaznela, zdravila se je nekaj časa v zavodu za duševno bolne, zdravljenje pa je veljalo lepe denarje, sam kmet pa je bil presiromašen, da bi mogel plačevati toliko časa visoko pristojbino, da bi žena ozdravela. Kmet se je bal, da žena

Popravek

Prejeli smo: »Ni res, da so orožniki zapužno doznali, da se bavim že dalj časa s tihotapstvom saharina in da sem se večkrat vozil iz Maribora v Gradec in obratno, kar je bilo oblastem že dalj časa sumljivo. Tudi ni res, da bi se bile sedaj te skrivnostne vožnje v Gradec razjasnile in da bi bil Franc Glazer priznal, da se je družil z menoj in z menoj tihotapil, da je bil dne 9. julija z menoj v Zagrebu, kamor sva odpeljala z avtomobilom za dn 42.000.— din saharina ter da sem jaz tihotapil tudi v družbi z nekaterimi drugimi tihotapci in da sem imel pri teh svojih poslih večkrat smolo. Pač pa je res, da jaz nisem imel nikoli opravka s tihotapstvom saharina, kar se je tudi v uradnem postopku pred merodajnimi oblastmi ugotovilo. Zato tudi ni res, da valijo aretiranci v tej aferi vso krivdo na mene in da sem jaz za-enkrat izginil ter da me sedaj kot soosumljenca iščejo, pač pa je res, da jaz svojskega bivališča nisem nikoli skrival, da nisem imel povoda kamorkoli izginiti in da me zato tudi nihče ne išče. Zlasti pa ni res, da bi bil jaz sestavljen za Glazerja priziv na nemško sresko načelstvo v Lipnici, v katerem se med drugim na nesramen način blati naša država in se tendencionzno slikajo razmere v naši državi, pač pa je res, da jaz takega priziva nikoli nisem sestavil. Stanko Hiti.«

neresno obnašanje proti možu, sem moral izvajati še težje akrobacije, in čeprav nisem hotel, sem moral po štirih skakati okrog nje kakor psiček.

Najbolj pa me je užalila nekega dne, ko me je od zadaj zgrabila in vrgla v kad s hladno vodo ter me kot ribico potapljala in vzdigovala.

Tako je pričelo moje mučeništvo.

Kakor je Luiza temperamentna, je vze la nekega dne s toaletne mizice prskač in me vsega ovila z vonjavo meglo. To je bilo vzdrušje, gospodje sodniki, ki bi pregnalo deset velikanov, vendar jaz, ubožec, nisem mogel pobegniti, ker me je objela s svojimi močnimi rokami. Ko je bila ta procedura gotova, in sem skoraj jokal, se je ona smejala, pograbila pu der in me spremenila v mlinarja. Vendar je najhujše šele sledilo in zato sem se zatekel, visoko sodišče, pod vašo zaščito.

Spletla mi je lasce na tak način, kakor se plete konjem griva, kadar jih vodijo na sejem in nato je z rožnatimi trakovi okrasila vsak pramen mojih las. Po tej duševni muki sem povsem klonil.

Da mi očita »moj meter manj dva centimetra,« to je nepošteno in nečloveško, ker je vedela, da sem majhen, ko se je poročila z menoj. Zadnjič sem jo resno opomnil in vroče prosil, naj mi vrača lju bezen in spoštovanje, ki pristoja človeku in možu — ona pa je vpadla: »pritikavcu in klownu« — kakor je bilo prve medene dni. Ona pa me je zgrabila za vrat, dvignila do stropa in rekla:

Na tej višini si samo z mojo pomočjo, ker veličina in komanda v hiši sem jaz, ti pa si samo moj prašek.«

Visoko sodišče, jaz sem res samo klown in moram vsak dan nasmejati ti-soče ljudi v cirku, toda zato imam dom in gospodinjstvo, da pozabim na cirku. Da bi bil vse življenje v cirku, doma in v maneži, tega res ne bom prenesel. Vrnite mi, gospodje sodniki, svobodo in pravice človeka.

Sodišče je ugodilo prošnji pritlikavca in dopustilo ločitev zakona na podlagi razlike, ki je bila med možem in ženo.

ne bi enkrat dobila napada besnosti in da se ne bi zgodila kakšna nesreča, zato je zgradil leseno kletko in zaprl vanjo ženo. Za leseno ograjo je seveda nesrečna blaznica in polna hrepenjenja strmela v svet. Policija je najprej sumila, da hoče kmet svojo ženo trpinčiti, vendar po preiskavi je ugotovila, da ženo dobro ne gujejo. Vseeno pa so jo oprostili domače ječe in jo oddali spet v bolnišnico za duševno bolne v zdravniško nego.

Nevarno je žvečenje rastlin

Na sprehodih lahko pogosto opazujemo odrasle in otroke, da žvečijo travne bilke, cvetlice ali druge rastlinske dele. Ljudje, ki to delajo, se ne zavedajo, kako velika nevarnost jim preti. Če te rastline niso baš strupene, pa je nevaren prah, ki se jih vedno drži. Delci prahu se zmešajo s slimo in dajejo ugodno redivo nevarnim glivicam. Iz tega razloga bi bilo treba posebno otrokom prepovedati, da bi jemali bilke, liste ali cvetje v usta. Če pa so nabirali rastline, si morajo doma najprej dobro umiti roke, preden sežejo po kruhu in drugih jedeh.

Nevesta glavni dobiček

V avstralskem mestu Wintonu priredijo v korist sirotišnice svojevrstno loterijo, katere glavni dobiček je 20letna lepota iz poštene družine kot nevesta. Srečko si lahko kupijo samo mladi, samiški moški. Najmanjša cena za srečko je 20 funtov šterlingov, a radodarnost ne postavlja drugače nobene meje. Prireditveni odbor se je odvezal, da bo plačal vse stroške za poroko in da bo mlademu paru opremil lepo stanovanje. Seveda si je že mnogo mladih moških nabavilo srečke in radi bi vedeli kaj natančnejšega o nevesti, toda prireditelji jim sporočajo samo to, da se je kot glavni dobiček za to dobrodelno prireditve ponudila lepa, plavalasa in poštena mladenka iz zelo dobre družine.

Mal' položi dar domu na oltar

Iz življenja in sveta

Taina duše, misterij človeške usode

Nekaj o eksperimentalni psihologiji

Nad miselnim svetom današnjega povprečnega človeka vlada divji kaos. Splošna zmešnjava je znak današnjega težkega časa. Ni več enotnega cilja, povsod se šopiri le egoizem in neusmiljena trdota življenja. Borba za gospodarske interese divja na življenje in smrt in razkrajja v modernem človeku še zadnje ostanke optimizma, duhovne in živčne energije. Brezobzirno kolesje mehaniziranega sodobnega življenja trpinči in tare v življenjski borbi izmučene in one-mogle duše. Vedno glasneje odmeva po svetu tesnoba klic, kakor glas ubitega zvona. Obup in hrepenenje sta v njem, hrepenenje po nečem, kar je izgubljeno. — Klic in hrepenenje po sreči! — In toži: Mi vsi smo postali neboljani, brez opore, raztrgani, razcefrani in diferencirani. Človek je razcepjen v objektivno, nad- in podzavest; — Trije svetovi v enem bitju; višje in nižje v neprestani borbi, v neprestanem konfliktu. Ne razumemo več samih sebe in naši najbližji ras ne razumejo več in ne čutijo z nami. Tako se nam dan na dan vsiljujejo nujna vprašanja:

Ali je kje rešitev? Kakšna je in v čem obstoja? — Spomnite se starega reka: Sreča je v tebi. Ali se vam ne zdi, da bi že v trenutku, ko bi se vam posrečilo tako disciplinirati svojega duha, da bi trdno in neomajno verovali v sigurnost svojih uspehov, — vzrastla v vas tako silna življenjska volja in optimizem, da bi izgubili vsi neuspehi in se v nič razblinile vse težave, ki vas tarejo v življenju. — Toda kaj takega bi zmogel le človek, ki je do dna spoznal vse globine svoje podzavesti, to, kar so že stari Grki označevali kot najvišjo življenjsko modrost: Spoznaj samega sebe!

Take in slične misli so se mi podile po glavi, ko sem pričel misliti na tajnostne probleme življenja, na misterij človeške duše. Mislil sem si: Bogve, kaj mislijo o teh problemih poznavalci teh globin življenja, n. pr. naš eksperimentalni psihografolog in astrolog g. Paradiso. Zanimalo me je, kako je prav za prav z njegovo stroko. G. Paradiso rad pripoveduje o teh stvareh:

»Poglejte, nič ne gre brez študija, truda in napora. Tudi to ne. Teoretične študije sem absolviral na parapsihičnem inštitutu v Berlinu, kjer delujejo svetovno priznane kapacitete v znanstvenem okultizmu, kakor n. pr. dr. Loner, dr. Werner-Hagen, dr. Schrenk-Notzing, dr. Trömmel, dr. Wasielewski in drugi. O obširni praksi, ki sem jo izvrševal v Nemčiji, Češki, Italiji in zadnje čase pri nas v Jugoslaviji, so že izčrpno poročali časopisi, tako da ni potrebno, da bi se v tem oziru spuščal v podrobnosti. »Tame«, pokazal je na predal knjižne omare, kjer je ležal precejšen kup nemških, čeških, italijanskih in naših časopisov. »Nekaj sem jih prebral; ne vseh, pa vendar dovolj, da spoznate moje delo. V interesu resnice pa moram pripomeniti, da je v drugih narodih zanimanje za eksperimentalno psihologijo in njene panoge vse bolj živo kakor pri nas. Ni dvoma, da imajo zato tudi več uspeha in da so srečnejši, kakor pri nas. Nemo profeta in patria je citiral malo sarkastično. »Mi, ki se borimo s to stroko, smo v naši domovini šele prvi pionirji stvari, ki je drugod že na krepkem podlohu in ki se je drugi narodi v svojo lastno korist že pridno poslužujejo.

Večina ljudi je sama zakrivila svoj slab položaj. V družabnem, ljubavnem, zakonskem in gospodarskem življenju jih hišče ob tla skrbi in neuspehi. V svojem poklicu zaostajajo, njihova delovna moč peša. Kolikokrat se pripeti, da druge manj inteligentne osebe puščajo tako ljudi za seboj in jih visoko prekašajo. Čemu vse to. Ko pa ima vendar vsak človek v globinah svoje duševnosti skrite neslutne sile in možnosti življenjskega uspeha in sreče.

»Pa to, kar je najaktualnejše in za ti-

soče nesrečnežev uprav življenjske važnosti?«

»Vidite«, tako je nadaljeval g. Paradiso, »vse velike stvari so skrajno preproste. Vse panoge eksperimentalne psihologije, kakor jo obravnavam jaz, so ključ, ki naj človeku odpre možnosti razvoja skritih psihičnih sil. Razodenejo nam vrednost in moč lastnega »jaza« in vse ovire bodo izginile. V to svrhu se z uspehom poslužujem že dolgo let: astrologije, hirologije, grafologije, kozmobiologije, psihotehnike in psihodinamike. Razpolagam pa še s specialnimi lastnimi metodami, ki jih pa seveda ne morem razodeti.

Grafologija je n. pr. v splošnem vsaj približno znana že širšemu občinstvu. Z njeno pomočjo je mogoče na podlagi analize rokopisa proučiti značaj, duševne kvalitete in sploh mentaliteto piščevo. To pa ne zgolj v vsakdanjem smislu spoznavanja ljudi, temveč do poslednjih, pisu samemu skritih psihičnih nians in podzavestnih instinktov. Človek s preciznim samoopazovanjem ne more spoznati samega sebe nikdar v toliki meri, v kateri ga spozna grafolog, že po kratki analizi njegovega rokopisa. Sami veste, kako važno je, poznati karakterna svojstva oseb, s katerimi imate v življenju opravka! Koliko razočaranj, prevar, ljubavnih in družinskih tragedij, poslovnih neuspehov sem preprečil, ker so se prizadeti pravočasno obrnili name. Oglejte si in berite!«

Iz predala pisalne mize je vzel kup korespondence in mi ga predložil. Iz vseh teh nešteti zahval in poročil razberem jasno, koliko disharmonij je razrešila, koliko pretečih nevarnosti je odvrnila in koliko nejasnosti je pojasnila večša znanstvena psihografološka analiza. Mnogo je med njimi tudi kriminalnih slučajev.

»Še nekaj o grafologiji ali o kozmobiologiji: Ta znanost izhaja iz principa, da med človeškim življenjem in usodo ter med kozmičnimi konstelacijami zvezd in planetov obstoja tesna povezanost. Strokovno izdelan horoskop nam omogoča, da spoznamo, katere časovne dobe so našim namenom, dejanjem, podjetjem itd. ugodne odnosno neugodne. Omogoča nam, da živimo in delujemo v skladu in harmoniji z zakoni, ki delujejo v vesoljstvu in tako ne zrešljivo dosežemo uspeh in srečo. V nasprotju z drugimi okultnimi znanostmi astrologija ne zahteva nikake vere, temveč temeljitega eksperimentalnega študija in znanja matematike. V Ameriki obstojajo že dalje časa na mnogih univerzah posebne astrološke stolice. — Po nauku astrologije je vse vesoljstvo v vsakem trenutku uglaseno na neko določeno nihajno frekvenco, ki jo določa razmerje planetov med seboj in med našo zemljo. Ti espekti so kakor neke vrste žarki v vesoljstvu in že ob človekovem rojstvu določijo intenziteto, s katero bodo delovale kozmične emanacije nanj skozi celo življenje. Kadarkoli torej v vesoljstvu nastopi ista nihajna frekvenca, ki je obstojala ob rojstvu določenega človeka, se njen vpliv nanj že prav posebno ojači. Odtod vsa tista fatalna naključja v življenju, ki človeka večkrat tirajo nelzbežno v nesrečo in propast, kljub njegovi svobodni volji, kljub premisleku in najboljšim namenom. Da celo naše mišljenje je podvrženo določenim astrološkim vplivom. V zvezdah je zapisano, kaj zmoremo in kje so meje naših možnosti. V njih je zapisano, v koliki meri moremo obvladati svojo usodo, kako moremo sprejemati in reagirati na kozmične vplive, da se more naš razvoj vršiti v skladu s kozmičnimi zakoni. Šele strokovno izdelan horoskop nam omogoča, da se rešimo suženjstva usode, zla in vseh neuspehov. Z njim pridemo do spoznanja, da nismo predani kozmičnim vplivom na milost in nemilost, ampak da je v naši moči, ustavljati se jim in jih modificirati v svojo korist in tako

doseči enotnost mišljenja, delovanja in življenja s kozmičnimi zakoni. Naš smoter je, da obvlada vsak svoje zvezde.

Nekaj posebno frapantnih uspehov, katere sem jih, g. Paradiso, razbral iz vaše korespondence in ki obstoje v rešitvah nekaterih popolnoma skritih in kompliciranih družabnih in kriminalnih zadev, gotovo niste mogli rešiti samo grafološkim in astrološkim potom.

Sicer resni in negibni Paradiso v obraz prešine lahen, diskreten smehljaj: »Vidite, to meji že na jasnovidnost, lahko bi nazval svoj patent. Stvar je v zvezi s psihometrijo, mentalno impresijo in jasnovidnostjo. Za to ne zadošča zgolj znanje, ampak izvestne disciplinirane psihične sile, ki tovrstna okultna dejanja omogočajo.

Tako sodi torej v teh problemih g. Paradiso. Menda ni zlahka med nami, ki bi ga te stvari ne zanimale, saj so se pečali z njimi odlični predstavniki te stroke kakor n. pr. dr. Loner, dr. Trömmel itd., katerih sloves je znan po vsem svetu. Najusodnejše v tem labirintu nešteti možnosti, misterioznih globin človeške duše pa je to, da sebe pač premalo poznamo. Spoznavajmo sebe! Če sami tega ne zmoremo, pa po drugih, ki to umejo!

Italija proti jazzu

Rimska »Tribuna« se je ognjevitost spravila te dni na »počrnenje« radi širjenja jazza, ki vse bolj odriava domače pesmi in plese iz programa orkestrrov. V Nemčiji so prepovedali jazz na temelju »psihične higijene«. V Italiji pa je obratno s pomočjo radija na najlepši poti, da se udomači. »Tribuna« odločno zahteva, da se to prepreči. Italijanska glasba navdušuje s svojimi krasnimi melodijami milijone ljudi po vsem svetu, ter zato ni treba segati po »umotvorih« duhovne klike, ki jih nacionalni socializem in fašizem energično odbija. Tudi na polju glasbe bi rabili malo več avtarkije.

V Stockholmu ima skoro vsaka družina svojo weekendsko hišico

Statistika o kupovanju zemljišč za male poletne hišice tekem zadnjih pet let kaže, da ima skoro vsaka družina v Stockholmu svojo letno hišico in da je za te izdanih 75 milijonov švedskih kron. Teh weekend hišic je približno 60.000. Letne hišice so, naravno, raznih velikosti, od dragocenih vil do navadnih pa-

viljonov. Svedi ljubijo prav tako tudi motorne čolne, ki jih imajo za celo brodogojstvo, vredno okoli 3 milijarde dinarjev. Po tej statistiki ima skoro vsaka družina v Stockholmu ali weekendsko hišico ali pa motorni čoln, ako ne oboje.

Najstarejši list ustavljen

Oni dan je prenehal izhajati najstarejši list na svetu »Peipin Bao«, ki je izhajal polnih 1500 let. Ustanovljen je bil okrog leta 400. po krščanskem koledarju. Njegov ustanovitelj Su-Sun je bil prvi novinar, urednik in izdajatelj, čigar ime se je ohranilo v zgodovini. List, ki ga je ustanovil, ima zelo pestro zgodovino. Njegovi uredniki so prišli večkrat v nemilost vlade zaradi ostre kritike ali nediskretnosti in potem so jih odstranili iz javnega življenja s pravo azijsko temeljitostjo. 1500 so jih obglavili, torej povprečno vsako leto enega. Zadnji urednik lista je dokazal, da je ostal list zvest svoji tradiciji.

»Peipin Bao« je bil večkrat konfisciran po zasedbi Pekinga po Japoncih. Okupacijske oblasti so ga začasno ustavile, potem pa zopet dovolile, ko je nastopila vlada, ki so jo postavili v Pekingu Japonci. Ker pa list ni spremenil svojega stališča napram Japoncem, so ga končno za vedno ustavili.

Riba je ujela ribiča

Bilo je blizu angleškega mesteca Littlehamptona, strastni ribič Henry Frants, ki je na trnek lovil ribe. Sedel je v čoln in čakal, kdaj bo riba pograbila za njegovo vabo. Naenkrat je začutil, kako je nekaj na vso moč potegnilo in streslo palico s trnkom. Ribič je začel počasi vleči, da bi težki plen spravil v čoln. Frants je vlekel in vlekel in se sklanjal čez čoln. Tisti trenutek pa je riba nenadno z vso silo potegnila. Frants je izgubil ravnotežje in padel v vodo. Ko je padal v vodo, je še videl, kakor je pozneje sam povedal, ogromno črno pošast. Nato pa je spustil palico in riba, ki je tako ujela ribiča, je odplavala. Frantsa pa so potem morali drugi ribiči loviti, da so ga srečno rešili.

Tudi prav.

— Žal, gospod Potrata, ne čutim do vas ljubezni, pač bi vam pa lahko bila dobra sestra.

— Dobra Helena, posodi svojemu bratu 500 din.

Razno

GAMBRINOVA DVORANA
Najlepši, prahu prosti vrt. Tscheligijevo pivo, prvovrstni pekerčani, Izborna meščanska kuhinja. Sprejme abonente. 4634

SI ŽE BIL NA »GRICU«
pod Urbanom? Prvovrstna jedila in pijače. 4660

PREKLICI
Podpisana izjavljam, da so moje navedbe, zoper gospodično Frido Geršak neresnične. Analija Kollmann, Strassmalerjeva ul. 10. 4662

VELIKA ZALOGA CEMENTA
apna, opeke, polčlanskega peska, stavbeni les in ves stavbeni material po najnižjih cenah. Kraser, Studenci. 4629

»MARIBORSKI TEDEN«
Rezan in tesan les vsak, debelosti kupite najbližje pri tvrdki Gnilšek v Razlagovi ulici 25. 4627

PREPROGE, ODEJE
zavese pernice, puh, perje, nudi najceneje »Obnova«, P. Novak, Jurčičeva 6. 4597

Izboren
DOMAČI CVETLIČNI MED
po din 16.— za kg 10 kg po din 15.—, pri večlem odjemu popust, oddaja Kmetijska družba, Meljska c. 12. 4514

Prodaj

RABLJEN ŠIVALNI STROJ
naprodaj. Vprašati pri tvrdki Kramaršič, Valvazorjeva ul. 36. 4680

Sobo odda

VEČJO PRAZNO SOBO
oddam. Koseskega ul. 39. 4656

Stanovanje

Lepo, sončno
STANOVANJE
soba in kuhinja, v novi zgradbi, Ptujška cesta 57 a, oddam. 4636

Veliko, komfortno
STANOVANJE
v I. nadstropju oddam v najem s 1. septembrom. Informacije v Zadržni gospodarski banki Aleksandrova 6. 4666

MALO TRISOBNO STANOVANJE
oddam s 1. avgustom. Koroska c. 27. 4677

DVOBNO STANOVANJE
oddam. Vprašati Meljska cesta 12. 4642

Moderno
ŠTIRISOBNO STANOVANJE
s centralno kurjavo in celotnim komfortom oddam. Grajski trg 1. Istotam dvosobno stanovanje s kuhinjo. 4650

Pouk

DAMA
diplomirani profesor francoskega jezika daje pouk. Ponudbe na upravo pod »Pouk« 4654

Službo dobi

MLAJŠO POSTREŽNICO
sprejemem. Vprašati Valvazorjeva ul. 36. Kramaršič. 4681

Spomnite se CMDI

FOTOAMATERJI!

Kupujte za Vaše slike

Isochrom in Isopan
drobnozrnate filme

Razvijamo, kopiramo in povečamo solidno in poceni!

Fototrgovina Ivan Pečar, Gosposka 11.

PARADISO
PSIHOGRAFOLOG
sprejema od 1. do 15. avgusta v hotelu »Zamorc«